

Täydennetyt saavutettavuusvaatimukset

- WCAG, A ja AA-tason vaatimukset
- Visuaalisen esitystavan osalta osittain myös AAA (luettavuuden parantamiseksi)
- Selkeysvaatimus

		Vaatus	Rautalanka	Visu	Toteutus	Sisällöntuotanto
1.1 Tekstivastineet: Tarjoa tekstivastine kaikelle ei-tekstuaaliselle sisällölle.						
	A	Olennaista informaatiota sisältäville kuville on oltava tekstivastine.			X	X
	A	Linkitetyillä kuvilla ja lomakkeiden kuvapainikkeilla on kuvaava tekstivastine tai arvo.			X	X
	A	Käyttäjän kannalta epäolennaiset kuvat merkitään alt="" tai toteutetaan ne css-taustakuvina.			X	
	A	CAPTCHA ja muut vastaavat toteutetaan saavutettavasti.	X		X	
	A	Lomakkeiden kentillä on oltava kuvaavat nimet.	X		X	
	A	Kaikella muulla ei-tekstimuotoisella sisällöllä on oltava tekstivastine.			X	
1.2 Aikasidonnainen media: Tarjoa vastine aikasidonnaiselle medialle.						
	A	Audiomuotoisilla sisällöillä on oltava vastaavan informaation sisältävä tekstivastine.	X		X	X
	A	Videosisällöillä on oltava vastaavan informaation sisältävä tekstivastine.	X		X	X
	A	Videoiden on oltava tekstitettyjä.			X	X
	A	Videoille on oltava kuvaileva tekstivastine tai kuvaileva ääniselite, mikäli videon oma ääniraita ei sisällä riittävää informaatiota kaikesta videon sisällöstä.			X	X
	AA	Synkronoitu tekstitys on tarjottava kaikelle suoralle multimediasisällölle, jos sisällössä on ääntä.			X	X
	AA	Erillinen kuvaileva ääniraita on oltava kaikelle videosisällölle, mikäli videon ääniraita ei sisällä riittävää informaatiota videon sisällöstä.	X		X	X
1.3 Mukautettava: Tuota sisältöä, joka voidaan esittää eri tavoin informaatiota tai rakennetta menettämättä.						
	A	HTML-kieltä on käytettävä verkkosivun elementtien merkitsemiseen.			X	X
	A	HTML-koodin kautta määrittyvä sivun luku- ja navigaatiojärjestyksen on oltava looginen ja intuitiivinen.			X	
	A	Esitettävät ohjeet on toteutettava niin, että niiden ymmärtäminen ei edellytä kykyä kuulla tai nähdä.	X		X	X
1.4 Erottuva: Helpota käyttäjiä näkemään ja kuulemaan sisältö lisäämällä taustasta erottuva etuala.						
	A	Värejä ei saa käyttää ainoana keinona erottaa eri elementtejä toisistaan.	X	X		
	AA	Mikäli ääni kestää yli 3s, on tarjottava keino sen pysäyttämiseksi, keskeyttämiseksi tai voimakkuuden säätämiseksi.	X		X	
	AA	Tekstin (alle 18 px) ja taustan kontrastisuhteen on oltava vähintään 4,5:1.		X	X	
	AA	Isokokoisella tekstillä (yli 18px tai 14 px lihavoituna) kontrastisuhte on vähintään 3:1.		X	X	

AA	Tekstin kokoa on voitava suurentaa 200 prosenttiin asti ilman sisällön tai toiminnallisuuden menettämistä.			X	
AA	Tekstiä ei saa esittää kuvina paitsi poikkeustapauksissa (CAPTCHA, logo, mukautettavuus. Kts. WCAG 2.0)	X		X	
AAA	Tekstilohkon leveys on enintään 80 merkkiä.		X	X	
AAA	Teksti on vasemmalle tasattu, oikea liehu.		X	X	
AAA	Riviväli on vähintään puolitoista riviä kappaleiden sisällä, ja kappaleiden väli on vähintään 1,5 kertaa suurempi kuin riviväli.		X	X	
	Sivun pääotsikko on esitetty selvästi muuta sisältöä isommilla kirjaimilla.	X	X		
	Väliotsikot erottuvat leipätekstistä, mutta ovat pienemmällä kuin pääotsikko.	X	X		
	Kirjasin on valittu luettavuuden perusteella.		X		
	Linkkielementin väriä tai taustaa korostetaan, kun hiiren kursori viedään elementin päälle.		X	X	
2.1 Näppäimistöltä käyttö: Toteuta kaikki toiminnallisuus niin, että se on käytettävissä näppäimistöltä.					
A	Kaikkia toiminnallisuuksia on voitava käyttää näppäimistöltä.			X	
A	Näppäimistön fokus ei saa milloinkaan lukittua mihinkään elementtiin. Käyttäjän on voitava aina ja poikkeuksetta siirtyä kaikkiin ja pois kaikista sivun elementeistä.			X	
2.2 Tarpeeksi aikaa: Anna käyttäjälle tarpeeksi aikaa lukea ja käyttää sisältöä					
A	Jos sovelluksella on aikaraja, käyttäjän on voitava kytkeä se pois päältä tai säätää tai jatkaa sitä. (poikkeus: aikaraja on yli 20 h)	X		X	
A	Kaikki liikkuva, välkkyvä tai vierivä sisältö on voitava keskeyttää, pysäyttää tai piilottaa.	X		X	
A	Kaikki automaattisesti päivittyvä sisältö on voitava keskeyttää, pysäyttää tai piilottaa tai käyttäjän on voitava manuaalisesti säätää päivittymistä.	X		X	
2.3 Sairauskohtausten esto					
A	Mikään sivulla ei saa vilkkua tiheämmin kuin 3 kertaa sekunnissa.	X		X	
2.4 Navigoitavuus: Tarjoa käyttäjille tapoja navigoida, etsiä sisältöä ja määrittää sijaintinsa.					
A	Sivulla on voitava ohittaa verkkopalvelun toistuvat rakenteet.	X		X	
A	Verkkosivuilla on oltava kuvaavat otsikot (title)	X		X	
A	Jos verkkosivu voidaan navigoida järjestyksessä, fokusoitavissa olevat komponentit (esim. lomakekentät) vastaanottavat fokuksen merkityksen ja toimivuuden säilyttävässä järjestyksessä.	X		X	
A	Jokaisen linkin tarkoitus voidaan selvittää pelkästä linkkitekstistä tai linkkitekstin ja sen kontekstista.			X	X
AA	Verkkosivu on voitava löytää sivustolta useammalla kuin yhdellä tavalla.	X		X	
AA	Otsikoiden (headers) on oltava kuvaavia ja informatiivisia.	X		X	X
AA	Käyttäjän on voitava nähdä, missä verkkosivun elementissä näppäimistön fokus kulloinkin on.	X		X	
	Jokaisella sivulla on oltava linkki etusivulle.	X		X	
	Navigaatio on voitava helposti tunnistaa navigaatioksi.	X	X	X	
	Navigaatio on voitava havaita nopeallakin silmäyksellä.	X	X	X	

		Navigaation fonttikoko on riittävän suuri.		X		
		Navigaatorakenteita on sivulla enintään kaksi.	X	X		
		Pudotusvalikoissa linkkialueet erottuvat selvästi toisistaan.		X	X	
		Yhdessä navigaatorakenteessa on enintään kaksi tasoa.	X	X		
		Käyttäjän on selvästi nähtävä, missä sivuston osassa ja millä sivulla hän on.	X	X	X	
		Jokaisella sivulla on murupolku.	X		X	
		Navigaation kunkin linkin alta on löydyttävä vain siihen liittyvää sisältöä.	X			X
		Navigaatorakenteessa valittavan alueen on oltava kokonaisuudessaan linkki.			X	
		Useampitasoisen navigaation tasot on oltava visuaalisesti eroteltavissa toisistaan.	X	X	X	

3.1 Luettavuus: Tee tekstisisällöstä luettavaa ja ymmärrettävää.

A	Jokaisen verkkosivun oletusarvoinen, luonnollinen kieli on voitava selvittää ohjelmallisesti.			X	
AA	Jokaisen tekstikatkelman tai ilmaisun luonnollinen kieli voidaan selvittää ohjelmallisesti (poikkeus: erisnimet, tekniset termit, määrittämättömän kielen sanat, tarkemmin wcag-standardista)			X	
	Tekstikappaleet ovat lyhyitä.				X
	Väliotsikoita on riittävästi.				X
	Esitettävät kuvat liittyvät tekstiin.	X			X
	Kuva sijaitsee sen tekstikohdan lähellä, jota se kuvaa.	X		X	X
	Kuva ja teksti eivät ole sisällöltään ristiriidassa.	X			X
	Kuvat ovat hyvälaatuisia ja selkeitä.				X
	Kuvat ovat riittävän isoja ja yksityiskohdat erottuvat selvästi.	X			X

3.2 Ennakoitavuus: Tee verkkosivuista sellaisia, että niiden ilmiäisy ja toiminta ovat ennakoitavissa.

A	Kun mikä tahansa komponentti vastaanottaa fokuksen, se ei saa aiheuttaa kontekstin muutosta.	X		X	
A	Minkään käyttöliittymäkomponentin asetuksen muuttaminen ei saa automaattisesti aiheuttaa kontekstin muutosta, ellei käyttäjää ole ohjeistettu tällaisesta toiminnosta ennen komponentin käyttöä.	X		X	
AA	Navigointielementit esiintyvät aina samassa suhteellisessa järjestyksessä, ellei käyttäjä toisin valitse.	X		X	
AA	Komponentit, joilla on sama toiminnallisuus, ovat tunnistettavissa verkkopalvelun eri sivuilla johdonmukaisesti.	X		X	
	Sivupohjan on noudatettava kohderyhmälle vakiintunutta ja kohderyhmälle tuttua asetelua.	X		X	
	Käyttöliittymäkomponenttien on noudatettava kohderyhmälle tuttua ja vakiintunutta toimintatapaa.	X		X	
	Sivupohjan toistuvat elementit (haku, navigaatio yms.) on esitettävä yhdenmukaisesti palvelun kaikissa osissa.	X		X	
	Hiiren kursorin on muututtava nuolesta kämmeneksi oletuskäytännön mukaisesti.			X	

		Navigaatiolinkin otsikon ja sivun pääotsikon on vastattava toisiaan. Niiden ei tarvitse olla sanasta sanaan samat, mutta otsikossa on vähintään oltava samoja sanoja kuin navigaatiolinkissä.	X			X
		Navigaatorakenteessa ei saa olla linkkejä navigoitavan kokonaisuuden ulkopuolelle (esim. sivuston toiseen osaan tai toiseen verkkopalveluun).	X			
		Tekstilinkit ovat aina alleviivattuja.		X	X	
		Alleviivausta ei käytetä muualla kuin linkeissä.		X	X	X
		Linkkiväriä ei käytetä muualla kuin linkeissä.		X	X	
		Linkistä käy ilmi, jos se johtaa sivuston ulkopuolelle.	X	X	X	X
		Kaikki palvelun sisäiset linkit avataan samaan ikkunaan. (Sivuston ulkopuolelle vievät linkit voidaan avata toiseen ikkunaan/välilehteen, jos se tehdään johdonmukaisesti.)	X		X	X
		Ankkurilinkkejä käytetään vain sivun sisäiseen navigointiin.	X			X
		Linkattu teksti kertoo linkin kohteesta (esim kohdesivun otsikko).	X			X
3.3 Syöteen avustaminen: Auta käyttäjää välttämään ja korjaamaan virheitä						
	A	Lomakkeiden täyttövirheistä on kerrottava käyttäjälle tekstimuotoisena.	X		X	
	A	Kun sisältö edellyttää käyttäjän syötettä, on tarjottava nimilappuja.	X		X	
	AA	Jos syötevirhe havaitaan automaattisesti ja korjausehdotukset tunnetaan, ehdotukset on esitettävä käyttäjälle (paitsi jos vaarantaa tietoturvan tai sisällön merkityksen)	X		X	
	AA	Käyttäjän on voitava peruuttaa, tarkistaa tai vahvistaa lähettämänsä syöte, jos se saattaa aiheuttaa lakiin perustuvia sitoumuksia, taloudellisia seurauksia tai jos se lähettää käyttäjän testivastauksia.	X		X	
		Tiedonhaut ovat käyttäjän näkökulmasta yksinkertaisia (hakukenttä + nappi) eikä monimutkaisia hakehtovalintoja käytetä.	X		X	
		Haku hakee myös sanan osilla.			X	
		Haku hakee koko sivustolta tai niiltä sivuilta, joilta sen sijaintipaikan perusteella voidaan olettaa hakevan. Jos edellä mainitut seikat eivät toteudu, niin siitä kerrotaan selkeästi.	X		X	
		Haku hakee koko sisällöstä (esim. otsikosta, ingressistä, leipätekstistä jne.)	X		X	
		Lomakkeiden otsikot ja painikkeet ovat suurikokoisia.	X	X	X	
		Lomakekentillä on kuvaava otsikko.	X		X	
		Lisätietoa kentän täyttämistä annetaan kentän otsikon yhteydessä.	X	X	X	
		Lomake-elementti ja sen otsikko ovat riittävän lähellä toisiaan ja liittyvät visuaalisesti yhteen.		X	X	
		Täyttöehdot (esim pakollisuus) kerrotaan käyttäjälle riittävän selkeästi joko erillisellä ohjeella tai kunkin kentän yhteydessä.	X	X	X	
		Järjestelmän antaman palautteen on helposti ymmärrettävää ja auttaa virheiden korjaamisessa.	X		X	
		Täytetyt kentät eivät saa tyhjäntyä virheen tai puutteen seurauksena.	X		X	
		Onnistuneesta lomakkeen lähettämisestä annetaan käyttäjälle selvä palaute.	X		X	

4.1 Yhteensopivuus: Maksimoi yhteensopivuus nykyisten ja tulevien asiakasohjelmien kanssa, mukaan lukien avustavat teknologiat.

A	Html-elementeillä on täydelliset alku- ja lopputagit, elementit on järjestetty sisäkkäin määritystensä mukaisesti, samaa attribuuttia ei ole annettu elementeille moneen kertaan ja kaikki ID-tyyppiset tunnisteen ovat yksilöllisiä, paitsi tilanteissa, joissa määritykset sallivat tämänkaltaiset ominaisuudet.		X
A	Kaikkien käyttöliittymäkomponenttien nimi ja rooli voidaan selvittää ohjelmallisesti; tilat, ominaisuudet ja arvot, jotka käyttäjä voi asettaa, voidaan myös asettaa ohjelmallisesti; ja tieto näiden muutoksista on asiakasohjelmien saatavissa, mukaan lukien avustavat teknologiat.		X